

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623200091
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623200091.3

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti O. I., nar. XX.XX.XXXX a I. I., nar. XX.XX.XXXX, obidve deti trvale bytom 1. mája 1913/113A, Liptovský Mikuláš, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky K. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXX/X, Q. K. - N. a otca F. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, Q. K. - C. - R., v konaní o návrhu J.R. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. A.. O. I. XXXX/X, Q. K. - C. - R., toho času N. XXX/X, Q. K. - N., za účasti za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom Tomášikova 5, Liptovský Mikuláš a za účasti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786, na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

J. W., nar. XX.XX.XXXX je povinná o d o v z d a ť maloletého O. I., nar. XX.XX.XXXX a maloletú I. I., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786 na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. J. W. podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 09.01.2023 návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že napriek snahe nezvláda ich výchovu. Maloletá I. ani po viacerých upozneniach a dohovárani aj zo strany sociálnej pracovníčky naďalej fajčí, požíva alkoholické nápoje a tabak. Maloletý O. sa správa vulgárne a arogantne, či už doma alebo v škole. Snažila sa im nahradiť rodinu, domov a zázemie, dúfala, že v domácom prostredí sa zlepší ich správanie, žiaľ z ich strany nie je vidieť žiadnu vďaku a ani najmenšiu snahu sa zmeniť. J. W. uviedla, že neustále problémové správanie detí nie je schopná zmeniť, preto žiada ich návrat do detského domova, nakoľko sú nezvládnuteľní.

2. Dňa 13.01.2023 Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš oznámila súdu vstup do konania. Súd uznesením zo dňa 26.01.2023, č. k. 20P/3/2023-23 ustanovil Úrad práce, práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš za kolízneho opatrovníka pre maloleté deti na ich zastupovanie v konaní o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Súd zároveň požiadal kolízneho opatrovníka o zistenie pomerov v rodine navrhovateľky J. W.A. a situáciu ohľadne maloletých detí a ich výchovy.

3. Dňa 02.02.2023 podal kolízny opatrovník súdu správu zo zisťovania pomerov v rodine navrhovateľky J. W.. Kolízny opatrovník v správe zo dňa 01.02.2023 uviedol, že dn'a 15.11.2022 sa na úrad dostavila pani J. W. a nahlasila, že má s maloletým O. O. I. veľké problémy s ich výchovou. Maloletá I. často chodí pod vplyvom alkoholu, fajčí a kradne v obchodných reťazcoch. Maloletá sa mala vyjadriť, že chce ísť naspať do Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, je jej tam lepšie ako u tety. Maloletá sa mala vyjadriť, že fajčiť, piť a kradnúť neprestane, že jej to nikto nezakaže a bude si robiť to, čo chce ona. Ďalej oznámila, že maloletá I. v sobotu dn'a 12.11.2022 bola pod vplyvom alkoholu

hospitalizovaná na chirurgickom oddelení Nemocnice v Liptovskom Mikulášsi so zlomeninou nohy. Dňa 16.11.2022 sa na úrad dostavila pani J. W. aj s maloletými deťmi O. O. I., kde deti prisľúbili na právu a zlepšenie správania. Dňa 04.01.2023 sa na úrad opätovne dostavila pani W., aby informovala o pretrvávajúcom probléme s deťmi, najmä nevhodnom správaní maloletej I., ktorá neustále chodí neskoro a pod vplyvom alkoholu, fajčí tabak a stretáva sa so zlou partiou. Maloletý O. je vulgárny v škole, ale aj doma. Problém je aj medzi samotnými súrodencami, vulgárne si nadviažu. Dňa 23.01.2023 prisľala pani W. opäť na úrad, že si s deťmi už naozaj nevie poradiť, nerespektujú ju, maloletá I. prisľala opäť pod vplyvom alkoholu, doslova opita. Prisľala aby informovala aj o pretrvávajúcich problémoch s maloletým O., ktorý je neustále vulgárny, odvráva a nespráva sa slušne. Problém je aj medzi samotnými súrodencami, vulgárne si navzájom nadviažu. Na základe požiadavky súdu bolo dňa 30.01.2023 vykonané sociálne sčtenie v domácnosti pani W. a maloletých detí I. V. Byvajú v podnájme, v 3-izbovom byte, ktorý si plánuje pani W. odkúpiť do osobného vlastníctva. Mesacne náklady na bývanie sú 550 eur. Byt primerane zariadený potrebám členov domácnosti, maloleté deti tu majú dostatok priestoru na učenie, hranie, trávenie voľného času. Pani W. pracuje v spoločnosti C. A.. Jej mesacný príjem je cca 1.100 eur. Pri šetrení bolo zistené, že školské výsledky obidvoch maloletých detí sú nadalej veľmi slabé. Na ich výchovu už nestačí a obaja ju nerespektujú. Obidvaja rodičia maloletých detí I. O. O. výživne hradia, každý po 60 eur mesacne. Rodičia sa o maloleté deti nezaujímajú, nekontaktujú ich. Maloletá I. je viac problémová, chodí domov v neskorších hodinách a často pod vplyvom alkoholu, nepomaha ani ústne napomenutie a ani trest v podobe odobratia mobilného telefónu. Aj učebné výsledky sú slabšie. Pani W. boli poskytnuté informácie o možnosti umiestnenia detí do Detského centra Slovensko v Ruzomberku alebo umiestnenie do Diagnostického centra v Ruzomberku. Nasledne dňa 31.01.2023 volala na úrad pani W. a oznámila, že trvá na zrušení nahradnej osobnej starostlivosti o maloleté deti I. V., pretože sa už nadalej nechce o ne z dôvodu ich správania starať. V prípade zrušenia nahradnej osobnej starostlivosti sú dve miesta rezervované v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok.

4. Súd uznesením zo dňa 07.02.2023, č. k. 20P/3/2023-23 začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a ustanovil pre maloleté deti za kolízneho opatrovníka Úrad práce, práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš na ich zastupovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň pribral ako účastníka do konania Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786.

5. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

6. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

8. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

9. Podľa § 367 ods. 6 CMP, ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia nebol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a súd zistí, že existujú dôvody pre ďalšie zotrvanie maloletého v nahradnej starostlivosti, začne konanie vo veci samej aj bez návrhu.

10. Podľa § 367 ods. 7 CMP, súd zruší neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

11. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

12. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

15. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sú maloleté deti O. O. I. v starostlivosti J. W.. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe, v tomto prípade J. W.. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

17. Z návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky J. W. vyplynuli závažné skutočnosti týkajúce sa výchovy a správania maloletých detí O. O. I. a to vo vzťahu k samotnej navrhovateľke, ako aj vo vzťahu k okoliu, školským povinnostiam, správaniu v škole ap. Súd na základe podaného návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti preveroval v domácnosti navrhovateľky situáciu ohľadne maloletých detí, so zameraním najmä na to, či navrhovateľka je schopná zvládnuť výchovu maloletých detí do rozhodnutia súdu vo veci samej, alebo je situácia tak naliehavá, že neznesie odklad, t. j. že sú ohrozené jednak maloleté deti, a to vlastným správaním a konaním, keď sú viac neusmerniteľné do takej miery, že dochádza k ohrozeniu ich zdravia ako aj psychického a fyzického vývoja, čo si samotné maloleté deti zrejme neuvedomujú a jednak aj samotná navrhovateľka, ktorá má aktuálne zodpovednosť za správanie a všestranný vývoj maloletých detí, ktoré pokiaľ ju nerešpektujú, má navrhovateľka obmedzené možnosti na ne pozitívne výchovne vplyvať a je tak vystavená zodpovednosti za ich správanie, ktoré nie je schopná zmeniť. Súd po zistení všetkých podstatných skutočností dospel k záveru, že je potrebné ex offo začať konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a neodkladné opatrenie nariadiť, keď sú splnené zákonné predpoklady pre takýto postup. Zo zistených skutočností mal súd osvedčené, že zdravý vývoj a riadna výchova maloletých detí je v súčasnej dobe vážne ohrozená (paradoxne neuváženým správaním a konaním maloletých detí) a ochrana ich záujmov vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia.

18. Dôvodom pre začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia ex offo je aj tá skutočnosť, že rozhodnutie, ktorým boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti J. W. doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, preto súd nemôže konať vo veci samej o návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a aktuálna situácia maloletých detí na základe osvedčených vyššie popísaných skutočností neznesie odklad. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 16.03.2022, č. k. 20P/83/2021-58, boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti J. W. a zároveň bola rodičom maloletých detí uložená povinnosť prispievať na ich výživu, a to matke výživným vo výške 100 eur na každé maloleté dieťa a otcovi výživným vo výške 130 eur na každé maloleté dieťa. Proti tomuto rozsudku podala matka odvolanie čo do určenia výšky výživného, o ktorom odvolaní doposiaľ odvolací súd nerozhodol. Preto uvedený rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Odvolací súd je zároveň už zo strany konajúceho súdu oboznámený s podaným návrhom J. W. na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Maloleté deti sú aktuálne v starostlivosti J. W. na základe Uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 14.12.2021, č. k. 20P/83/2021-17, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil Centru pre deti a rodiny Liptovský Hrádok

(kde boli maloleté deti dovtedy umiestnené) povinnosť odovzdať maloleté deti do starostlivosti J. W.. Toto uznesenie o neodkladnom opatrení nadobudlo právoplatnosť dňa 21.01.2022 a vykonateľnosť dňa 14.12.2021 (čo do výroku o povinnosti odovzdať maloleté deti do starostlivosti J. W.).

19. Z predložení správ a skutočností uvádzaných navrhovateľkou J. W. v návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti mal súd osvedčené, že po tom, ako maloleté deti boli z Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok odovzdané do starostlivosti J. W. na základe jej návrhu na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti istý krátky čas po ich príchode do domácnosti J. W. sa deti správali slušne, navrhovateľku rešpektovali, ona sama neavizovala žiadne výchovné problémy. Na pojednávaní dňa 16.03.2022 vo veci vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš po sp. zn. 20P/83/2021 J. W. uviedla, že s deťmi nemá žiadne problémy, ako problematické označila len slabšie školské výsledky. V priebehu roka 2022 nastali však v správaní detí zmeny. Deti ju prestali rešpektovať, stýkajú sa s nevhodnými osobami, najmä maloletá I., ktorá požíva alkoholické nápoje a to aj napriek upozorneniam, že alkohol nie je pre ňu vzhľadom na jej vek vhodný. Rovnako požíva tabak a nie je ochotná vôbec tieto návyky zmeniť. J. W. sa snažila výchovné problémy s deťmi riešiť aj prostredníctvom kolízneho opatrovníka, kde deti prisľúbili nápravu, avšak ani krátky čas na to, ako prebehol pohovor na úrade práce, nezmenili svoje správanie. Výchovné problémy maloletých detí pretrvávajú. Súd mal osvedčené, že J. W. nie je schopná viac deti usmerniť, deti nedokážu v domácom prostredí fungovať s určitými nastavenými pravidlami. Nedokážu byť zodpovedné ani v príprave do školy, neuvedomujú si dôsledky svojho konania. Maloletá I. bola dokonca hospitalizovaná v nemocnici kvôli úrazu - zlomenine nohy, ktorú si spôsobila pod vplyvom alkoholu. J. W. si výchovné problémy s maloletými deťmi plne uvedomuje a ocitla sa v situácii, ktorú nie je schopná sama zmeniť a ktorú je potrebné akútne riešiť. Vzhľadom na uvažované skutočnosti súd dospel k záveru, že sú splnené základné predpoklady pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Zdravý vývoj a riadna výchova maloletých detí sú vážne ohrozené, keď v domácom prostredí nedokážu dodržiavať nastavené pravidlá, nerešpektujú authority, konajú protispoločensky, preto ochrana ich záujmov si vyžaduje okamžitú úpravu. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 01.02.2023 vyplýva, že v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok sú pre maloleté deti rezervované dve miesta. Prostredie centra maloleté deti dôverne oznajujú, nakoľko pre ich odovzdaním do starostlivosti J. W. boli v centre značný čas umiestnené, a to od apríla 2020 do 16.12.2021. V danom prípade mal súd plne osvedčenu naliehavosť riešenia rodinnej situácie prostredníctvom neodkladného opatrenia. Na základe toho uložil J.R. W. podľa § 367 CMP povinnosť odovzdať maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, a to na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia, nakoľko s účinnosťou od 01.01.2023 (§ 367 ods. 2 CMP) je potrebné v neodkladnom opatrení zároveň určiť čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).